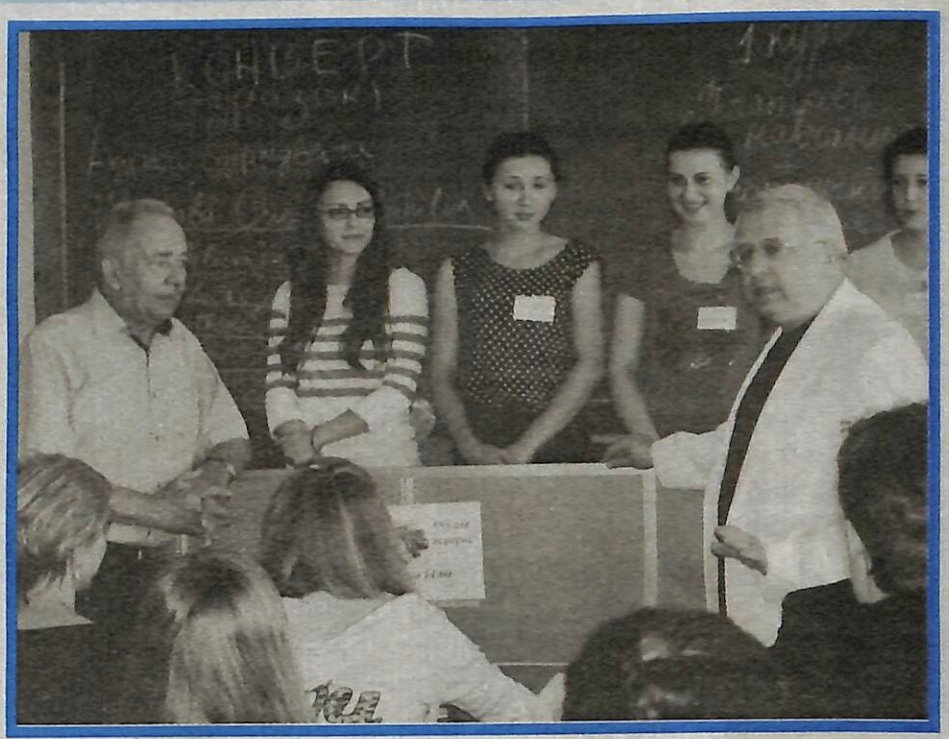
* ЮВІЛЕЇ * ЮВІЛЕЇ * ЮВІЛЕЇ * ЮВІЛЕЇ * ЮВІЛЕЇ * ЮВІЛЕЇ * ЮВІЛЕЇ * ЮВІЛЕЇ *

25 травня 2018 року факультет педагогіки і психології відзначив ще одну знаменну дату — двадцятип'ятирічний ювілей Володимира Івановича Бондаря на посаді декана нашого факультету. Зазвичай ювілей — це свято особисте, однак у Володимира Івановича особисте і громадське є нерозривною єдністю. У 2016 році ми вітали нашого декана з 60-річчям педагогічної діяльності та славним вісімдесятиліттям від дня його народження. Із 60 років невтомної праці нам Володимир Іванович віддав 25. І це тільки — як незмінний директор та декан найбільшого в університеті педагогічного колективу, а працює на різних посадах у рідному університеті з 1983 року, у якому й навчався і який і закінчив у 1961 році. Він — доктор педагогічних наук (1986), професор (1987), член-кореспондент (1994) та дійсний член Академії педагогічних наук України (1999), член бюро відділення загальної педагогіки та філософії освіти академії, Заслужений працівник освіти України (2000), відмінник освіти СРСР (1976), відмінник освіти України (2001), лауреат премії імені В.І. Вернадського (2001), заслужений професор НПУ імені М.П. Драгоманова (2006).

Лідер школи

За 25 років своєї діяльності постійно дбає про розвиток факультету, про професійну спрямованість викладання усіх дисциплін на факультеті. Для цього домагається створення кафедри іноземних мов та методики навчання (2003), збереження кафедри української мови та методики навчання, переконує адміністрацію в тому, що в Україні не готують ні фахівців з української мови, ні фахівців з іноземних мов для підготовки вчителів початкових класів. Такі фахівці виросли на факультеті. Титанічною є його робота зі створення кафедри практичної психології (2005), діяльність якої спрямована на підготовку практичних психологів для закладів освіти за освітніми ступенями "бакалавр" та "магістр". Його заслугою є створення кафедри образотворчого мистецтва з завідувачем кафедри — єдиним в Україні доктором педагогічних наук, мистецтвознавцем і культурологом. За його підтримки активно функціонує кафедра медико-біологічних та валеологічних основ охорони життя та здоров'я (таку назву отримала в 2004 році і визнана МОН України базовою з питань медичної і валеологічної освіти педагогічних працівників). Робота кафедри тісно пов'язана з підготовкою учителів початкової школи. З поверненням дошкільників, які протягом 8 років були відірвані від факультету, вирішується проблема наступності у підготовці фахівців дошкільної і початкової освіти. На сьогодні всі 9 кафедр працюють злагоджено, як єдине, нерозривне ціле.

Володимир Іванович — випускник нашого університету, який у рік його випуску (1961) мав назву Київський педагогічний інститут імені О.М. Горького. Зі студентських років Володимир Бондар попереду: вчиться найкраще, стає викладачем, а через три роки — старшим викладачем кафедри і аспірантом. У 1969 році успішно захищає кандидатську дисертацію в Москві. Після закінчення аспірантури призначається на посаду старшого викладача кафедри загальної педагогіки, на якій згодом отримує звання доцента. З 1973 по 1983 роки завідує кафедрою педагогіки і психології Центрального інституту вдосконалення вчителів Міністерства освіти України. З 1983 року і понині Володимир Іванович працює в нашому університеті спочатку доцентом кафедри педагогіки та методики початкового навчання, а з 1986 по 1994 роки — завідувачем цієї ж кафедри, з 2001 по 2016 рік академік очолював кафедру психології і педагогіки, з 1992 року очолює педагогічний факультет, ставши його деканом. Це далеко не повний перелік досягнень Володимира Івановича та посад, які він обіймає.

Його діяльність оцінена високими нагородами: 1978 — "Отличник просвещения СССР", 1982 — медаль "В пам'ять 1500-летия Киева", 1987 — медаль А.С. Макаренка, 1992 — "Відмінник освіти України", 2000 — "Заслужений працівник освіти України", 2001 — лауреат премії імені В. Вернадського, 2006 — знаки Ушинський К.Д." та "Василь Сухомлинський". У цьому ж році присвоєно почесне звання "Заслужений професор Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова", нагороджений орденами Святого Рівноапостольного князя Володимира Великого Ш ступеня (2006), II ступеня (2011) і I ступеня (2016) "За заслуги з відродження духовності в Україні, утвердження Помісної Української Православної Церкви"; 2010 — нагороджений орденом "За заслуги" III ступеня указом Президента України № 10 від 11.01.2010; медаллю М.П. Драгоманова; відзнакою НАН України " За професійні здобутки"; знаком "За особистий вагомий внесок у розвиток університету"; 2011 — Почесною грамотою Кабінету Міністрів України "За вагомий особистий внесок у забезпеченні вітчизняної освіти, плідну наукову та педагогічну діяльність"; 2014 — Почесною грамотою Верховної Ради України "За особисті заслуги перед Українським народом"; 2015 — нагороджений Золотою медаллю М.П. Драгоманова (1841-1885) та медаллю М.П. Драгоманова 180 років університету "За особистий вагомий внесок у розвиток університету".

Цих нагород учений удостоєний за свою невтомну працю і як керівник великого колективу, і як автор понад 250 наукових праць. Такі з них, як "Дидактико-управлінські утруднення та їх переборення в діяльності керівників шкіл", "Дидактика: ефективні технології навчання студентів", "Теоретичні основи і технологія педагогічного аналізу", "Теорія і технологія управління процесом навчання в школі", "Модульно-рейтингова технологія вивчення навчальної дисципліни" та ін. стають знаними в галузі дидактики вищої школи, управлінської діяльності керівників загальноосвітніх навчальних закладів, а їх автор стає неперевершеним у вивченні проблем дидактики.

Вершиною науково-педагогічної творчості академіка стала його книга "Дидактика", що вийшла з друку в 2005 році. У передмові до цієї праці, яка в 2006 році в конкурсі на найкращий підручник для студентів педагогічних навчальних закладів посіла перше місце, академік І. А. Зязюн зазначив: "Сподіваємося, що дана книга посяде чільне місце серед провідних дидактичних джерел, відомих навчальних посібників з педагогіки, рекомендованих педагогам XXI століття".

Володимир Іванович перебуває у постійному пошуку нових ідей, сам захоплюється інноваціями і вміє зацікавити своїх учнів. Його думки підхоплюють молоді дослідники, а нині відомі педагоги, доктори педагогічних наук, професори В. І. Маслов, О. П. Рудницька, С. О. Сисоєва, П. М. Гусак, Л. І.Даниленко, О. В. Матвієнко, О. Я. Митник, О. П. Хижна, А. П. Самодрін, кандидати педагогічних наук, професор І. М. Шапошнікова, В. М. Чайка, А. А. Кендюхова, О. А. Комар, Т. М. Завадська, М. С. Севастюк, Н. В. Воскресенська, Н. Б. Максименко, Л. Я. Чосік, О. О. Борисова та багато інших, бо всього академік підготував понад 50 учених-педагогів (15 докторів та 36 кандидатів наук), які продовжують естафету свого учителя і займаються підготовкою нового покоління педагогів-дослідників.

Протягом усього свого життя і понад шістдесятилітньої наукової і педагогічної діяльності професор вірний своїй улюбленій справі — педагогіці. Він і сам є зразком того, як можна пройти славний шлях науковця, педагога, адміністратора: від студента до академіка, від простого викладача до декана одного з найбільших колективів університету.

Як ученого його знають і поважають не тільки в нашому навчальному закладі. Його праці відомі всій Україні і далеко за її межами. Уже в далекому 1970 році ім'я Бондаря В.І. внесено в дефектологічний словник, виданий у Москві, адже перша велика наукова праця молодого аспіранта присвячена дефектології і одразу помічена науковими колами тодішньої великої країни. Сьогодні його праці друкуються в Німеччині, Польщі, Білорусії і ін. країнах. З того часу ім'я педагога не зникає з наукових обріїв нашої держави та близького й дальнього зарубіжжя.

Володимир Іванович є успішним реформатором, перебуває в постійному пошуку і втіленні нових ідей та задумів. Першим він модернізує підготовку спеціалістів для початкової освіти, створивши наукову школу нової дидактичної спрямованості. Відповідно до Болонського процесу Міністерство освіти і науки України змінює освітньо-професійну політику і пропонує провести експеримент з переходу від багатоступеневої підготовки вчителів і дошкільних працівників на двоступеневу: протягом 3-4 років готувати бакалаврів, а за 1-2 роки — магістрів. Ректор НПУ імені М. П. Драгоманова приймає цю освітньо-професійну політику і разом з групою науковців, яку очолює академік В. І. Бондар, приступають до експерименту, запропонованого Міністерством освіти і науки України, з переходу на двоступеневу

перших вчителів

колективі. І ця діяльність продовжується, оскільки Міністерством освіти і науки України з метою входження в єдиний європейський освітній простір ставляться нові завдання, модернізація навчання не припиняється. Нині діючі галузеві стандарти вищої освіти з початкового навчання необхідно модифікувати і адаптувати до умов двоступеневої підготовки фахівців з початкової професійної освіти освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавр і магістр, щоб перетворити базову вищу педагогічну освіту в повну вищу за освітньо-кваліфікаційним рівнем "бакалавр". Двоступеневу вищу освіту потрібно перетворити у моноситему, яка б забезпечила повноцінну підготовку до навчання в магістратурі. І Володимир Іванович організовує колектив факультету на роботу над розробленням програм нового покоління, які б узгоджувалися з вимогами та змістом галузевих стандартів вищої освіти зі спеціальності "Початкова освіта", роботу з організації колективу викладачів на нові підходи в підготовці висококваліфікованих фахівців, здатних конкурувати з випускниками вищих навчальних закладів не тільки України, але й Європи, оскільки саме цього прагне керівництво університету і нашої держави, саме з цією метою здійснюються реформи вищої школи.

Проблеми підготовки висококваліфікованих кадрів висвітлені у його працях, серед яких "Традиції та інновації: два полюси педагогічних понять і термінів" (2001), "Сучасний урок: навчально-виховна і розвивальна концепція" (2005), "Термінологічний бум у педагогіці" (2002), "Філософія і педагогіка: взаємозв'язок і взаємозбагачення" (2002) та інші.

Ці праці із сотень інших виділяємо як такі, що в центрі їх уваги — турбота про чіткість предмета і перспективність завдань

підготовку працівників освіти (бакалавр-магістр) за двома програмами підготовки: магістр освітніх технологій (навчання і виховання дітей дошкільного чи молодшого шкільного віку) і магістр педагогіки (викладач-дослідник вищих педагогічних навчальних закладів).

У зв'язку з проведенням експерименту здійснюється копітка і важка праця з уніфікації і стандартизації змісту навчання студентів, організація колективу факультету для роботи в нових умовах кредитно-модульної системи навчання. Новий підхід торкається всіх сфер діяльності студентів і викладачів. Сьогоднішній злагодженій роботі всіх кафедр передувало створення нових програм, розроблення та випуск підручників та навчальних посібників нового типу, спрямованих і на самостійне навчання студентів, великої кількості методичних розробок, тестових та контрольних завдань для постійного моніторингу якості навчальних досягнень студентів тощо. Володимир Іванович проводить титанічну організаторську роботу в

педагогіки як науки, збереження її як спеціальної науки, яка вивчає освітні процеси і явища. Велика увага тут приділена методології педагогіки, її категоріально-понятійному апарату, який постійно змінюється, поповнюється новими, не завжди доцільними й коректними термінами. На думку вченого, це викликано багатьма чинниками, серед яких він виділяє такі: відсутність збалансованості між новаціями і традиціями в педагогіці; стихійний, що змітає все на своєму шляху, прорив у нове без урахування уроків минулого; підміна педагогічного аналізу освітніх процесів філософським в умовах становлення нової наукової галузі — філософії освіти; підміна кумулятивності наукового знання частковим чи повним ігноруванням раніше отриманих наукових результатів; запущений в умовах гуманістичної орієнтації механізм розвитку і саморозвитку освітніх систем; ігнорування специфіки соціально-гуманітарного знання

чинників повинні стати не стільки предметом суперечок, скільки завданням спокійного, вдумливого аналізу, наукового обґрунтування. Це б позитивно вплинуло на розвиток педагогіки.

Про широту наукових пошуків академіка свідчать назви його публікацій в українських та зарубіжних виданнях: "Критичне мислення в структурі професійної компетентності вчителя", "Традиційна й нова парадигма едукації педагогічних кадрів", "Конкурентоздатність педагога як складова його професійної компетентності", "Філософсько-педагогічне обґрунтування суті критичного мислення в контексті його формування і розвитку в майбутніх педагогів", "Теорія і практика стандартизації змісту професійної підготовки вчителя на засадах компетентнісного підходу", "Філософія методології наукового пізнання і проблеми істинності його результатів". Стаття "Зміни освітньої формули" (Щотижневик "Освіта" 17-24 січня 2018 р. — С. 3) присвячена інтеграції освіти і науки як механізму забезпечення ефективності підготовки вчителя в сучасних умовах реформування освіти, адже факультет на чолі зі своїм керівником приступив до підготовки учителя для нової української школи.

Ми вже згадували підручник В. І. Бондаря "Дидактика", який за словами академіка І. А. Зязюна, зазначеними у Передмові, "є логічним узагальненням попередніх надбань автора в галузі теорії освіти й навчання, великого досвіду викладання педагогіки в системі підготовки й підвищення кваліфікації педагогічних кадрів". На це спрямована й діяльність найвищого органу факультету — Вченої ради, яку очолює декан факультету, яка під його керівництвом є надійним помічником усіх викладачів у виробленні власних наукових підходів до роботи, є ефективним рушієм навчально-виховного процесу.

Академік В. І. Бондар відомий в Україні і як активний громадський діяч. Він є членом Міжвідомчої ради з координації наукових досліджень з педагогічних і психологічних наук в Україні, брав активну участь як голова і як заступник голови в роботі Експертної ради Державної акредитаційної комісії України, в роботі науково-методичної комісії з дошкільної та початкової освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України, у розробці Державних стандартів вищої освіти з напрямів підготовки "Початкова освіта" і "Дошкільна освіта", Концепції "Педагогічна освіта", документів і матеріалів з впровадження Державного стандарту початкової загальної освіти в систему підготовки вчителя початкової школи у вищі навчальні заклади України, є заступником голови Вченої спеціалізованої ради при НПУ імені М. П. Драгоманова, членом редколегії журналів "Освіта й управління", "Директор школи, ліцею, гімназії", член редколегії ряду наукових збірників з проблем педагогіки та психології.

Декана факультету, завжди привітного й усміхненого, стрункого й підтягнутого, з благородною сивиною та інтелігентною зовнішністю, часто можна побачити не тільки в робочому кабінеті чи аудиторії. Він постійно серед студентів у гуртожитку, на творчих вечорах, спортивних змаганнях, оглядах художньої самодіяльності, дебютах першокурсників і інших студентських заходах, оскільки користується в молоді надзвичайним авторитетом, повагою і любов'ю.

Колеги ж відмічають не тільки високий професіоналізм, але й чудові людські якості свого керівника. У назві статті слово Людина колеги ставлять на перше місце. Це природна доброта й відданість людям, роботі, своїм рідним, близьким, друзям. Це висока вимогливість до себе й до інших. Це сильна воля, результативна вченість і виняткова чесність. Це глибока повага і любов до колег, яка повертається до Володимира Івановича взаємністю.

Академіка Бондаря Володимира Івановича можна без перебільшення назвати керівником нового типу. Він — це 25-тирічна епоха його діяльності з розвитку факультету, його неодноразового реформування, безпосереднього впливу на вдосконалення і модернізацію підготовки вчителя дошкільної й початкової освіти, практичного психолога для освітньої системи

За дорученням колективу факультету педагогіки і психології

Г. В. Семеренко,
завідувач кафедри української мови та методики навчання, вчений секретар вченої ради факультету педагогіки і психології